O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
SH.SHaripov.
2018 yil "18" 06

"KELISHILDI"
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi
2018 yil "25" 08

Ro‘yhatga olindi: BD -5111800-2.09
2018 - yil "18" 08

TABIAT BILAN TANISHTIRISH
FAN DASTURI

Bilim sohasi: 100 000 - Gumanitar
Ta`lim sohasi: 110 000 - Pedagogika

Ta’lim yo‘nalishi: 5111800 - Maktabgacha ta`lim

Toshkent – 2018

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2018-yil "18" 08 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil "25" 08 dagi 744-sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

G.E.Djanpeisova — Nizomiy nomli TDPU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi

M.Rasulho'jaeva — Nizomiy nomidagi TDPU "Maktabgacha ta'lim" kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Sh.Shodmonova — "Pedagogika" fanlari nomzodi professor

M.X. Tadjiyeva — Toshkent Pedagogika kolleji direktori dotsent

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti O'quv -uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2018- yil "28" 06 dagi 11-sonli bayonnoma).

I. O‘quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta’limdagi o‘rni

O‘zbekiston o‘z mustaqilligini qo‘lga kiritgan dastlabki kunlardanoq tabiatni muhofaza qilishga oid qonun va qarorlar qabul qilindi. Inson tabiatning ajralmas qismi Tabiat insonning hayotiy faoliyati uchun zarur bo‘lgan barcha narsani taqdim etadi. Ayni paytda tabiatga nisbatan ehtiyotkorona munosabat talab qilinadi. Aks holda insoniyat mudhish talofatlar ko‘rishi mumkin.Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta’lim-tarbiya berishning asosiy maqsadi yosh avlodni tabiatni asrab-avaylashga,ona tabiatga muhabbatni shakllantirishda sog‘lom,aqlan yetuk,ma’nan boy,har tomonlama barkamol shaxs sifatida tarbiyalash va maktab ta’limiga tayyorlashdan iborat.Maktabgacha ta’lim muassasasi tarbiyachisi maktabgacha yoshdagi bolalarga tabiat haqidagi bilimlarini shakllantirishda nazariy va metodik bilimlarni egallashi g‘oyat muhimdir. Maktabgacha ta’lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish tizimini –kun tartibi,tabiat bilan tanishtirish mashg‘ulotlari, tashkil etadi.Bu ish shakllarini to‘g‘ri tashkil etish va o‘tkazish metodikasi bilan bo‘lajak tarbiyachilar “Maktabgacha ta’limda bolalarni tabiat bilan tanishtirish metodikasi “fanini o‘rganish orqali egallab boradilar.

Dasturda maktabgacha ta’limda tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining nazariy jixatlari asoslab berilgan.Maktabgacha ta’limda tabiat bilan tanishtirish metodikasi o’quv fanini o`zlashtirish uchun zarur bo`lgan birlamchi ma’lumotlar yoritilgan.

II. O‘quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanning maqsadi: Bo‘lajak bakalavrlarni maktabgacha ta’limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning ilmiy, nazariy, metodik asoslari bilan tanishtirish; shu fan bo‘yicha mashg‘ulotlarni o‘tkazish haqida bilim berishdan iborat.

Fanning vazifalari –maktabgacha ta’limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning nazariy asoslari va tabiat xaqida tushuncha; maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish vazifalari va metod, vositalari; maktabgacha yoshdagi bolalarning tabiat bilan tanishtirish ish shakllari va o‘ziga xosligi; tabiat bilan tanishtirish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish; maktabgacha ta’lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg‘ulotlarini rejalashtirish va tashkil qilish; maktabgacha yoshdagi bolalarni jonli va jonsiz tabiat bilan tanishtirish usullari;maktabgacha yoshdagi bolalar bilan tabiat bilan tanishtirish mashg‘ulotlarida ta’lim-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish; maktabgacha ta’lim muassasalarida tabiatni kuzatish metodikasi;maktabgacha yoshdagi bolalarda tabiatda oddiy tajribalarni utkazishga urgatishni maktabgacha ta’lim muassasalarida tabiat burchagini tashkil kilish;maktabgacha ta’lim muassasalarida yer maydonchalarida bolalar mehnatini tashkil kilish; maktabgacha ta’lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg‘ulotlarini o‘tkazish va tahlil qilish.

Maktabgacha ta'limda jismoniy tarbiya metodikasi o`quv fanini o`zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- maktabgacha ta'limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning nazariy asoslari va tabiat haqida tushuncha;
- maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish vazifalari va metod, vositalari;
- maktabgacha yoshdagi bolalarning tabiat bilan tanishtirish ish shakllari va o'ziga xosligi;
-tabiat bilan tanishtirish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish ***bilimga***;
-maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil qilish;
- maktabgacha yoshdagi bolalarni jonli va jonsiz tabiat bilan tanishtirish usullari;
-maktabgacha yoshdagi bolalar bilan tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarida ta'lim-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish;
-maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiatni kuzatish metodikasi;
-maktabgacha yoshdagi bolalarda tabiatda oddiy tajribalarni utkazishga urgatishni ***ko'nikma;***
-maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat burchagini tashkil kilish;
-maktabgacha ta'lim muassasalarida yer maydonchalarida bolalar mehnatini tashkil qilish;
-maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini o'tkazish va tahlil qilish ***malakasiga ega bo'lishi*** kerak.

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-modul Maktabgacha ta'limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning nazariy asoslari va tabiat xaqida tushuncha

1-mavzu: Tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Tabiat,inson va jamiyat haqida tushucha.

2-mavzu: Sharq va G'arb olimlarining tabiat, uning inson hayotidagi o'rni haqidagi qarashlari. Inson rivojlanishida tabiatning roli.Tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining rivojlanishi.

2-modul Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish metod, vositalari

3-mavzu: Metod haqida tushuncha. Tabiatga nisbatan insoniy munosabatlarni shakllantirshda bolalarning qurish-yasash, faoliyatlarini rivojlantirish..

4-mavzu:Tabiat bilan tanishtirish shakllari: mashg'ulot, ekskursiya, sayr va ularning turlari, o'tkazish metodikasi.

5-mavzu: Sayrlarni rejalashtirish.Maqsadli sayrlarni tashkil etish

3-modul Maktabgacha yoshdagi bolalarning tabiat bilan tanishtirishning o'ziga xosligi

6-mavzu:Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'lkamiz tabiati, o'simlik va hayvonot olami bilan tanishtirishda tabiat qo'ynida o'tkaziladigan ekskursiyaning ahamiyati

7-mavzu: Ekskursiyani o'tkazish metodikasi, mazmuni va turlari.Turli ob'ektlarga tabiatga ekskursiyalarni tashkil etish shakllari.

4-modul Tabiat bilan tanishtirish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish

8-mavzu:Tabiatdagi ekologik bog'lanishlar haqidagi ma'lumotlarni shakllantirish. Bolalarni tabiatdagi o'simlik va hayvonlarni bir-biriga bog'liqligini tushuntirish.

9-mavzu:Tabiat bilan tanishtirish orqali ekologik tarbiyalashda bolalarning psixik xususiyatlarini rivojlantirish.

5-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini tashkil qilish va rahbarlik qilish

10-mavzu:Turli guruhlarda Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini o'tkazish, ularga rahbarlik qilish.Tabiat bilan tanishtirish ishlarini tashkil etishda mudiraning raxbarligi.

11-mavzu:Yangi bilim berish, bilimlarni aniqlashtirish, bilimlarni mustahkamlash mashg'ulotlari.Mashg'ulotlarini tashkil etishda o'ziga hos tamoyillari.

6-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini rejalashtirish

12-mavzu: Mashg'ulot o'tkazish tartibi.Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini rejalashtirish, rejalashtirish turlari.

13-mavzu: "Bolajon" tayanch dasturida "Tabiat bilan tanishtirish" bo'limlarida bolalarni tabiat haqidagi bilimlarni o'zlashtirishida o'ziga xosliklar. Turli yosh gurux bolalalarini tabiat bilan tanishtirish mazmuni.

7-modul Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarida ta'lim-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish

14-mavzu:Turli fasllarda tabiatdagi mavsumiy o'zgarishlar haqidagi tasavvurlar hosil qilish va ularda amalga oshiriladigan ishlar.Tabiatda bo'lib o'tadigan mavsumiy hodisalar bilan tanishtirish.

15-mavzu:Turli yosh guruh bolalarining tabiat haqidagi bilimlarni o'zlashtirishida o'ziga xosliklar. Turli yosh bolalarini tabiat bilan tanish tirishda qo'llaniladigan usullar.

16-mavzu:Tabiatshunoslikka oid ta'limiy o'yinlar bola yoshiga bog'liq xuxusiyatlarini hisobga olgan holda tashkil etish.

8-modul Tabiat bilan tanishtirish orqali turli tarbiya turlarini rivojlantirish

17-mavzu:Tabiat bilan tanishtirishda aqliy, ahloqiy, jismoniy, estetik tarbiya turlarini rivojlantirish.Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda turli tarbiyalarni qo'llash.

18-mavzu:Tabiat bilan tanishtirishda mehnat va iqtisodiy tarbiya turlarini rivojlantirish.Tabiat in'omlariniasrashga o'rgatish.

9-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiatni kuzatish metodikasi

19-mavzu:Kuzatish va uning turlari. Turli guruhlarda kuzatishlarni tashkil etish va rahbarlik qilish.Tabiatda bo'lib o'tadigan hodisalarni kuzatishga o'rgatish.

20-mavzu:Tarqatma materiallardan foydalangan holda kuzatishlarni tashkil etish. Kuzatishlarning bolalarga beriladigan bilimlar mazmuniga bog'liqligi.

10-modul Texnik vositalar va ulardan foydalanish metodikasi.

21-mavzu:Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarida texnik vositalardan fooydalanish.Bolalarni tabiat bilan tanishtiruvchi filmlar namoyishi

22-mavzu:Tabiat bilan tanishtirishda texnik vositalardan foydalanishning afzallik tomonlari.Uzoq muddatda bo'lib o'tadigan tabiatdagi mavsumiy o'zgarishlar bilan tanishtirish.

11-modul Maktabgacha yoshdagi bolalarda tabiatda oddiy tajribalarni o'tkazishga o'rgatish

23-mavzu:Oddiy tajribalar, ularning mazmuni, bolalarda izlanuvchanlik qobiliyatlarini rivojlantirish.Tabiatda bolalardav oddiy tadqiqotchilik izlanuvchanlik qobiliyatlarini shakllantirish.

24-mavzu: Oddiy tajribalarni o'tkazish metodikasi. Turli yosh guruhlarda oddiy tajribalarni tashkil etish.

12-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat burchagini tashkil qilish

25-mavzu:Maktabgacha tarbiya muassasasida umumiy tabiat burchagini, har bir guruhda jonli burchakni tashkil etish. MTMda tabiat burchagini tashkil etihnig turli tavsiya etiladigan hayvon va o'simliklar.

26-mavzu:Tabiat burchagiga qo'yiladigan talablar. MTMda tabat burchagiga tavsiya etilgan hayvon va o'simliklarni saqlashga qo'yilgah talablar.

27-mavzu: Tabiat burachagi : o'simliklar, hayvonlar va qushlar.Turli yosh guruxlarda tavsiya etilgan jonivorlar.

13-modul Bolalarda tabiat burchagi yashovchilarini parvarish qilishga o'rgatish orqali tabiatga mehr tuyg'usini tarbiyalash

28-mavzu:Hayvon va o'simliklarni parvarish qilishga o'rgatish.

Tabiat burchagiga tavsiya etilgan hayvonlarni harakterli xususiyatlari bilan tanishtirish.Hona o'simlaklariniturlari bilan tanishtirishda ularni parvarishlashga o'rgatishs.

29-mavzu:Mayda sut emizuvchilar va ularni parvarishlash yollarini o'rgatish.

Tabiat burchagiga tavsiya etilgan jonivorlarni parvarishlashga o'rgatish/

14-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida yer maydonchalarida bolalar mehnatini tashkil qilish va unga rahbarlik qilish

30-mavzu:Yer maydonchasining ta'lim- tarbiyaviy ahamiyati. Poliz va gulzorni tashkil etishni rejalashtirish.Yer maydonchalarini tashkil etish orqali bolalarda ona tabiatga bo'lgan mahabbatini ta'lim-tarbiyalash.

31-mavzu: Bolalar mehnatini tashkil qilish va unga rahbarlik. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni mehnatga o'rgatishda ularda ma'sullik hislarini tarbiyalash.

15-modul Yer maydonchalarida bolalar mehnatini tashkil qilish va ularning turlari

32-mavzu:Ekinzor va gulzorlar tashkil etish. Poliz ekinlarini parvarishlashda mehnat qurollaridan foydalanish. Ekinzor va gulzorlarni tashkil etish yollari.

33-mavzu:Poliz ekinlarining urug' va mevalari bilan tanishtirish. Gullarni parvarish qilishni o'rgatish.Bolalarni madaniy ozuqa ekilari bilan tanishtirish.

16-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini o'tkazish

34-mavzu:Yillik reja. Istiqbolli reja. Kalendar - tematik reja. Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini tashkil etishga oid rega tuzish tamoyillari.

35-mavzu:Mashg'ulot rejasi. Tabiatshunoslikka oid ta'limiy o'yinlarni rejalashtirish.Tabiat bilan tanishtiruvchi o'yinlarni tashkil etish.

17-modul Turli guruhlarda mashg'ulotlar o'tkazish, ularga rahbarlik qilish.

36-mavzu:Maktabgacha ta'lim muassasasida turli yosh guruhlarida tabatshunoslik mashg'ulotlarini tashkil etish Turliyosh guruhlarda oyinlarni tashkil etish metodiksi.

37-mavzu:Turli yosh guruhi bolalarining tabiat haqidagi bilimlarni o'zlashtirishida o'ziga xosliklar. Tabiatdagi mavsumiy o'garishkar tanishtirish.

18-modul Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini tahlil qilish

38-mavzu:Tarbiyachi hisobotining tabiatga oid ishlarni ahamiyati.Tarbiyachi bolalarni tabiat bilan tanishtirish ishlarini yoritilshi.

39-mavzu:Mashg'ulotlarni qayd etish turlari.Tabiatga oid mashg'ulotlarni o'tkazish mazmuni.

40-mavzu: Maktabgacha yoshdagi bolalarni jonli va jonsiz tabiat bilan tanishtirish usullari.Turli fasllarda bollarni tabiat bilan tanshtirish usullari.

IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlarida bakalavlar ilmiy ijodiy faoliyat bilan shug'ullanib fan sohasidagi yangiliklar bilan amaliy mashg'ulotlarini mazmunini boyitadilar.

1. Sharq va G'arb olimlarining tabiat, uning inson hayotidagi o'rni haqidagi qarashlari.
2. Prezident I.A.Karimov asarlarida tabiatni muxofaza etishga doir masalalarni yoritilishi.
3. Qadimgi yozma yodgorliklarda tabiatni asrab avaylashga doir ta'limotlar.
4. Tabiat – bolalarni har tomonlama kamol toptirishida asosiy omil sifatida
5. Ko'rgazmali metod.
6. Og'zaki metod.
7. Amaliy metod.
8. Ekskursiya, sayr va ularning turlari.
9. Ekskursiya,sayr va ularni tashkil etish metodikasi.
10. Turli yosh guruxlarda sayrlarni tashkil etishning shakllari va mazmuni.
11. Sayrlarni rejalashtirish va o'tkazish metodikasi.
12. Turli yosh gurux bolalarida ekologik tarbiya berishga oid mashg'ulotlar ishlanmasi.
13. Turli yosh guruhlarda tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish.
14. "Bolajon"dasturida turli yosh guruh bolalarini tabiat bilan tanishtirish.
15. Tabiatshunoslikka oid ta'limiy o'yinlarni rejalashtirish.
16. MTMda tabiatshunoslikka oid ta'limiy o'yinlarni tashkil etish.
17. Kuzatish va uning turlari.
18. Turli guruhlarda kuzatishlarni tashkil etish .
19. Bolalarda izlanuvchanlik qobiliyatlarini rivojlantirish.
20. Poliz va gulzorni tashkil etishni rejalashtirish.
21. O'simliklarni parvarish qilish.
22. Tabiat burchagiga qo'yiladigan talablar.
23. Mayda sut emizuvchilar va ularni parvarishlash yollarini o'rgatish.
24. MTMda tabiat burchagini kuzatish.

25.MTMda yer maydonchalarini tashkil etishga oid ish xujjatlari va er maydonchalarini kuzatish va tahlil qilish.
26.Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini o'tkazishga oid ish xujjatlarini tahlil qilish.
27.Yillik reja. Istiqbolli reja. Kalendar - tematik reja.
28. Turli yosh guruxlarda tabiat burchagida navbatchilik ish xujjatlarni ishlanmasini tayyorlash (plan-konspekt tuzish)
29.Inovatsion texnologiyalar asosida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarni ijodiy tashkil etish.
30.Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish bo'yicha davlat talablari
31.Ekskursiya,sayr va ularni tashkil etish metodikasi.
32.Turli yosh guruxlarda sayrlarni tashkil etishning shakllari va mazmuni.
33.Ekologik ta'lim-tarbiya vazifalari.
34.Turli yosh guruxlarda mashg'ulotlarni tashkil etish mazmuni.
35.Tabiat bilan tanishtirishda dastur mazmuni,tabiat bilan tanishtirish tamoillari.
36.Tabiat bilan tanishtirishda tarbiya turlarini rivojlantirish.
37.Turli yosh guruxlarda kuzatishlarga umumiy tavsifnoma.
38.Turli yosh guruxlarda oddiy tajribalarni o'tkazish metodikasi.
39.Turli yosh guruxlarda tabiat burchagini tashkil etish.
40.Turli yosh guruxlarda er maydonchalarida kuzatishlarni tashkil etish.
41.Mashg'ulotlarni qayd etish turlari.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Bakalavr mustaqil ta'limni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o`quv qo`llanmalar boyicha fan boblari va mavzularini o`rganish;
- tarqatma materiallar bo`yicha ma'ruzalar qismini o`zlashtirish;
- nazariy material boyicamisolva masala yechish,
- avtomatlfshtirilgan o`rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;
- maxsus adabiyotlar bo`yicha fan bo`limlari yoki mavzulari ustida ishlash;

masofaviy ta'lim.

Bakalavrga mustaqil ta'limning mavzulari beriladi, bu mavzular bo`yicha egallanishi kerak bo`lgan bilim, ko`nikma va malakalar, muddati va topshirish shakli aytiladi. Ko`rsatilgan muddatda nazariy material konspekti, referati ko`riladi, test yoki savol-javob o`tkaziladi. Amaliy xarakterdagi topshiriqlar yechimi ko`rsatiladi va o`xshash misollar yordamida tekshiriladi.

Tavsiya etiladigan mustaqil ta'limning mavzulari:

1. Konstitusiyaning qaysi moddalarida tabiatni asrashga doir qonunlarni o'rganish tahlil qilish. Prezident qarorlarini o'rganish.

2. Oliy majlis tomonidan chiqarilgan tabiatni muxofaza qilishga doir qonunlarni o'rganish.
3. Ekologiya tushunchasi.
4. Ekologik ta'lim berish davlat standartlari.
5. Uzluksiz ta'limda ekologik ta'lim konsepsiyasi.
6. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish bo'yicha davlat talablari.
7. «Avesto»da tabiatni asrash xaqida fikr va mulohazalar.
8. «Hadis»da tabiatga oid bandlarini o'rganish va tahlil qilish.
9. «Adab durdonalari» asarida xayvonot olamiga oid munosabat bandlarini o'rganish.
10. Pedagog-psixologlarning bolalarni tabiat bilan tanishtirishning axamiyati xaqidagi fikrlarini o'rganish.
11. «Uchinchi ming yillik bolasi» va "Bolajon" tayanch dasturida tabiat bilan tanishtirish bo'limlari.
12. Dasturda tabiat bilan tanishtirish bo'limlarida guruxdan -guruhga murakkablashuv jarayonini tahlil qilish (jonli-jonsiz tabiat, o'simliklar, hayvonlar, xashoratlar, qushlar olami).
13. Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat burchagini tashkil etish.
14. Xona o'simliklarida uchraydigan kasalliklarga qarshi kurashish.
15. Akvarium va terrariumda yashovchilarni parvarishlashning shart-sharoitlarini o'rganish.
16. Turli fasllarda gulzorni tashkil etish (bahor, kuz) ko'p yillik, bir yillik, bir mavsumda gullaydigan o'simlik va gullar(klumba,gazonlar) xaqida ma'lumot bering.
17. Tabiatga oid o'zbek hamda jaxon yozuvchilariniig ilmiy hikoyalarini to'plash, o'rganish va tahlil qilish.
18. Katta guruh bolalarini tabiatda mehnatlarini tashkil etish (tabiat burchagida, yer maydonchalarida).
19. O'rta va kichik guruh bolalarini tabiatda kattalar mehnati orqali ularni mehnatga o'rgatish (tabiat burchagida, yer maydonchalarida tabiat burchagida navbatchilikka rahbarlik qilish).
20. Tayyorolov guruh bolalarini tabiatda mehnatlarini tashkil etish (yer maydonchalarida xayvonlar parvarish qilish, guruxda tabiat burchagida navbatchilik) turlari xaqida metodik ishlanmalar.(Internetdan ma'lumot yig'ish).
21. Kichik guruhda tabiatga oid o'yinlarni tashkil etishning mashg'ulot ishlanmalarini tuzish
22. O'rta guruxda tabiatga oid o'yinlarni tashkil etishning mashg'ulot ishlanmalarini tuzish.
23. Katta guruxda tabiatga oid o'yinlarni tashkil etishning mashg'ulot ishlanmalarini tuzish

24. Tayyorlov guruxda tabiatga oid o'yinlarni tashkil etishning mashg'ulot ishlanmalarini tuzish (mashg'ulotlarining mazmun mohiyatini yoritib berish: ijodiy o'yin, harakatli o'yin, predmetli o'yin, didaktik o'yinlarning qanday ahamiyati borligi)
25. Ko'rgazmalar tayyorlash.
26. Turli yosh guruxlarda tabiat burchagida navbatchilik ish xujjatlarni ishlanmasini tayyorlash (plan-konspekt tuzish)
27. Inovatsion texnologiyalar asosida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarni ijodiy tashkil etish.
28. Ko'rgazmali qurollar tayyorlash.
29. O'quv ekranida namoyish etiladigan kinolentalar yordamida mashg'ulotlar tashkil etish.
30. Rasmli to'plamlar, mulyajlar yordamida mashg'ulotlar tashkil etish.
31. Turli fasllarda turli yosh guruhlarida tabiatga ekskursiyani rejalashtirish
32. Ertalabki sayrni rejalashtirish plan-konspektini tuzish
33. Kechki sayrni rejalashtirish plan-konspentini tuzish.
34. Kuzgi tabiat manzaralarini kuzatish ekinzor va paxtazorlarga ekskursiya tashkil etish kattalar mehnati bilan tanishtirsh.
35. Qishki manzara, qorning xususiyati haqida suhbat o'tkazish,
36. Qishki o'yinlarni tashkil etish.
37. Bahorda daraxatlarni uyg'onishi, xayvonlar va hashoratlar haqida suhbat o'tkazish,
38. Tabiat qo'ynida turli xildagi o'yinlarni tashkil etishni mazmunini yortib berish.
39. Yozgi tabiat manzarasi bilan tanishtirish, mevalarni pishishini, ularni kuzatish.
40. Yozgi yer maydonchalarida mehnatlarni tashkil etish mazmuni.
41. «Maktabgacha ta'limda tabiat bilan tanishtirish metodikasi» fanidan ma'ruza matnini tayyorlash
42. Turli yosh guruxlarda sayrlarni tashkil etishning shakllari va mazmuni.
43. Ekologik ta'lim-tarbiya vazifalari.
44. Turli yosh guruxlarda mashg'ulotlarni tashkil etish mazmuni.
45. Tabiat bilan tanishtirishda dastur mazmuni,tabiat bilan tanishtirish tamoillari.
46. Tabiat bilan tanishtirishda tarbiya turlarini rivojlantirish.
47. Turli yosh guruxlarda kuzatishlarga umumiy tavsifnoma.
48. Turli yosh guruxlarda oddiy tajribalarni o'tkazish metodikasi.
49. Turli yosh guruxlarda tabiat burchagini tashkil etish.
50. Turli yosh guruxlarda er maydonchalarida kuzatishlarni tashkil etish.

51.Mashg'ulotlarni qayd etish turlari.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1.Қ.Ҳайдаров, С.Нишонова Табиатшунослик асослари ва болаларни атроф-табиат билан таништириш. Т.: Ўқитувчи. 1992.

2.Юсупова П.А. Мактабгача ёшдаги болаларга экологик тарбия бериш. Т.: Ўқитувчи. 1995.

3.М.М.Марковская.Болалар боғчасида табиат бурчаги

4.А.Тўхтаев.Экология.Т.:Ўқитувчи.1998.

5.Н.Жўраев ва бошқалар "Экология ҳуқуқи", Т.:Адабиёт жамғармаси.2001.

6.Х.Ж.Джабборова "Табиат билан таништириш методикаси" Т.: ТДПУ 2002

Qo'shimcha adabiyotlar

7.Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 488 b.

8.Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2016. - 56 b.

9.Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 48 b.

10.Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy taxlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 104 b.

11. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.

12.SH.A.Sodiqova,M.A.Rasulxojayeva bolalarni tabiat bilan tanishtirish metodikasi.T.:Fan va texnologiya 2013.

13.Djabborova X.D. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ekologik ta'lim – tarbiya berishning o'ziga xosligi. T.: O'qituvchi. 2000.

14.А.Г.Григорянц "Боғчада экологик таълим-тарбия бериш" Т.: Ўқитувчи.2000.

15.O.U Xasanboyeva, X.J.Djabborova Bolalarni tabiat bilan tanishtirish metodikasi. T.: Cho'lpon. 2007.

Internet saytlarii

16. www. tdpu. uz

17.www. pedagog. uz

18.www. Ziyonet.uz

19.www. edu. uz

20. tdpu-INTRANET. Ped